

TÄNÄÄN

Syntymäpäivä

Dave Mustaine 13. 9. 1961 Yhdysvaltalaisen Megadeth-yhtyeen kitaristi-laulaja. Oli perustamassa myös Metallicaa mutta sai potkut päihteidenkäyttösä takia. Kasvatettiin alun perin Jehovan todistajaksi.

LEIF ROSAS

70 VUOTTA

Géza Szilvay

- Syntynyt 13. 9. 1943 Budapestissä Unkarissa.
- Opiskeli viulunsoittoa Béla Bartók -konservatoriossa ja viulopedagogiikkaa Budapestin musiikkiakatemiassa. Diplomi 1966. Jatkoj vielä valtio-opin ja oikeustieteen pariin ja väitteli tohtoriksi 1970.
- Toimi vuodesta 1971 viulunsoiton opettajana Itä-Helsingin musiikkiopistossa. Opiston rehtoriksi 1984.
- Perustanut yhdessä veljensä Csaba Szilvayn kanssa maailmankuuluksi nousseen nuoris-orkesterin Helsingin juniorijouset sekä Itä-Helsingin musiikki-peruskoulun.
- Kehittänyt veljensä kanssa Zoltán Kodály'n oppeihin nojaavan Colourstrings-viulunopetusmenetelmän, joka on levinnyt ympäri maailmaa.
- Suuri yleisö muistaa Szilvayn television *Viuluvii-karit musiikkimaassa* -sarjasta (1979-86).

Géza Szilvay opetti 6-vuotiasta Senny Herleriä torstaina studiossa. Samaan aikaan opetusta seurattiin silmä tarkkana ympäri maailmaa Färsaarilta Australiaan. "Tämä metodi on innostanut nyt jo kymmeniä – ellei satoja tuhansia – lapsia soittamaan."

Yhä vain matkalla musiikkimaassa

Viulisti Géza Szilvaylla on tehtävä: pelastaa Suomen klassinen musiikki. Sillä se on rapautumassa.

Mari Koppinen HS

MITÄ tapahtuu, kun eläkkeelle jää ihminen, joka on antanut koko elämänsä lasten musiikilliseen kasvatukseen?

Ihminen, joka on kasvattanut Suomeen ja maailmaan, itse ja välillisesti, kymmeniä tuhansia viulisteja. Joka on opiskellut viulistiksi ja lakitieteen tohtoriksi. Ollut rakastava perheenisä – ja vielä lahjakas pujottelijakin.

Veteleekö hän päivät sikeitä?

Ei tietenkään. Ei ainakaan Géza Szilvay.

EILEN torstainakin Szilvay meni Laajasalossa sijaitsevaan studioon. Sitten hän alkoi opettaa pientä viulistia. Opetussessio näytettiin samanaikaisesti Färsaarilla, Australiassa ja Soulessa.

Näin hän on tehnyt joka viikko parin vuoden ajan. Vaikka jäi eläkkeelle jo 2010.

Käy hän opettamassa maailmallakin. Esimerkiksi Itä-Lontoossa on Szilvayn ja veljensä luoman, värejä ja laulua hyödyn-

tävän Colourstrings-metodin mukaan toimiva koulu. Kaikki rehtorista alkaen soittavat viulua.

"Mutta se on sosiaalinen projekti. Koulussa puhutaan 30:a eri kieltä, sinne saattaa 10-vuotias tulla revolverin kanssa."

Suomessa Szilvay haluaa keskittyä enemmän itse musiikkiin, "kvaliteettiin". Siinä sitä puuhaa nimittäin riittää.

KLASSISEN musiikin koulutus on Szilvayn mukaan rapautumassa Suomessa vauhdilla. Myös musiikinlaji itsessään on liukumassa marginaaliin. Hän on asiasta erittäin surullinen.

"Tämä ei ole syyte. Mutta se on fakta."

Ensimmäiseksi esimerkiksi Szilvay nostaa Suomen koulut: klassisen musiikin opetus on loppunut niissä lähes täysin.

"Se on suuri virhe!" hän tuskailee. Perusteiksi pitäisi riittää pelkästään tieteelliset näytöt siitä, että klassinen kehittää aivoja.

Paremmiin ei mene musiikkiopistoissaan, joissa laadullisia

vaatimuksia on madallettu koko ajan. Se tie on vaarallinen.

"Klassisen musiikin arvo laskee, kun vanhemmat huomavat, ettei lapsi olekaan oppinut mitään. Sitä paitsi kyllä lapsi viihtyy, jos häneltä vaaditaan."

"Pappeja ja taidepedagogeja tarvitaan aina."

Ja jos klassisen musiikin tuhontie ei ole jo tarpeeksi jyrkkä, niin vielä jyrkkenee: musiikkipedagogien määrä vähentyy, kun ammattikorkeakoulut supistavat nyt klassisen musiikin koulutustaan. Perusteena on usein se, ettei kaikille riitä töitä.

Szilvay ei tätä ymmärrä.

"Pappeja ja taidepedagogeja tarvitaan aina. Nyt kun maailma on niin materialistinen, henkisle arvoille on tarvetta."

GÉZA Szilvay jos kuka tietää henkisyden arvon. Hän asui lapsena keskellä kommunistisen Unkarin poliittista terroria.

Mutta isä oli paitsi tekniikan professori, myös sellisti. "Isä ajatteli, että musiikki on alue, johon politiikka ei pääse käsiksi."

Szilvayn perheestä muodostui kvartetti, joka keräsi mainetta ja kilpailuvoitonkin. Voitto toi kvartetin esiintymään Suomeen – ja yhden tällaisen matkan myötä Géza Szilvay jäi maahan.

"Roihuvuoren kirkkoherra tuli kertomaan, että he ovat perustaneet levottomalle Itä-Helsingin alueelle musiikkioppilaitoksen ja pyysi opettajaksi."

Szilvay suostui. Tosin sattui pieni käänkövirhe: hän luuli, että kyse on korkeakoulusta.

"Ajattelin, että kyseessä on jokin iso rakennus. Kontulaa, Roihuvuorta ja Laajasalaa luulin laitoksiksi – olinhan opiskellut Cambridgessa, jossa laitokset ovat hajallaan."

Eräänä elokuisena päivänä vuonna 1971 Szilvay sitten saapui Roihuvuoren kirkkoon ja kysyi, missä se korkeakoulu on.

"Minulle osoitettiin kellari."

Siitä lähtien Szilvay opetti ympäri Itä-Helsinkiä. Kemian luo-

kissa, täytettyjen pöttöjen keskellä, nuorisotiloissa.

"Siinä minun korkeakouluni. Opiskelijatkin olivat 6-7-vuotiaita", hän nauraa hersyvästi.

Hetkeäkään ei ole silti harmitannut. "Elämäni on ollut kiinnostavaa."

VÄHÄINEN merkitys ei ole ollut tarinan varsinaisella päähenkilölläkään, viululla. Sitä Géza Szilvay rakastaa palavasti edelleen.

"Viulu on maaginen, sillä on sielu."

Nyt eläkkeellä hänellä on ollut viimein aikaa soittaa enemmän itsekin. Aikaa on jäänyt myös isoisänä olemiseen. Szilvaylla on neljä lastenlasta, viides on tulos.

"Keski-ikäisin kello 16-21 olen täydellisesti vaari. Odotan valtavalla innolla kello neljää. Sitten odotan kello 21:tä – jotta vapautuisin."

Entä kuinka tämä ahkera eläkeläinen ja vaari aikoo viettää tänään syntymäpäiväänsä?

"Olen taas matkalla musiikkimaassa."